

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva.

»Obrtni Vestnik«

izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno . . . K 12
polletno . . . » 6
posamezna številka . . . » 1

Oficijelno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“ s sedežem v Laškem trgu
in slovenskih obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Ponatis dovoljen le z navedbo vira.

Cene inseratom:

$\frac{1}{32}$ strani pri enkratni objavi
K 6, pri večkratnih objavah
primeren popust.
Za male objave enostopna
petitvrsta K 1.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Dunajska cesta 20

II. letnik.

V Ljubljani, 1. oktobra 1919.

Štev. 13.

Obrtniška konferenca v Beogradu.

3. in 4. maja t. l. se je vršila v Beogradu konferenca delegatov Glavnoga odbora Zanatlijskog saveza iz Zagreba, glavnoga odbora Zanatlijskog saveza iz Beograda, srbskoga Zanatlijskoga udruženja iz Mitrovice, Obrtničke zadruge iz Dervente, Zanatlijske komore iz Beograda, Srbske zanatlijske zadruge iz Rume, Zanatlijskog zbora iz Kikinde, Udruženja zanatlija iz Tuzle, Udruženja Srba zanatlija iz Starog Bečeja, zadruge Srba zanatlija iz Novog Sada, Zanatlijskog udruženja iz Gračanice, Zanatlijskog udruženja iz Gradašca, Zanatlijskog saveza iz Šabca, Zanatlijskog saveza iz Petrovca, Zanatlijskog esnafa iz Beograda i profesionalnih organizacija iz Beograda.

Na ti konferenci so bili zastopani vsi deli naše domovine, izvzemši Slovenijo. Naša zveza je dobila vabilo na to konferenco prepozno, za kar se moramo zahvaliti poštnim razmeram, ki so takrat vladale in vladajo deloma še danes na Hrvatskem.

Na konferenci se je razpravljalo tudi o organizaciji obrtnih zadrug in društev ter se je sklenilo ustanoviti Zvezo vseh organizacij v Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.

Iz obširnega zapisnika te konference priobčimo pozdravni nagovor Dobrivoja Mirkoviča, predsednika odbora Zanatlijskog Saveza v Beogradu:

Dragi bratje! Radostan sam, što mi je Bog dosudio, da kao predsednik udruženja srbskoga zanatlijsstva iz starih granica Srbije, mogu danas pozdraviti predstavnike naše braće zanatlije iz novo ujedinjene kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. Mi smo, draga braćo, nasiljem i nepravdom kroz vekove bili razdvojeni, da se nismo ni mogli ni smeli sastajati, i ako smo rođena braća. Ali blagodareći hrabroj i proslavljenoj srbskoj vojsci i mudro i rodoljubno vodjenoj državnoj politici, mi smo postali slobodni u svojoj zajedničkoj i miloj otačbini. Kao sinovi jednoga naroda mi smo sada i državljani zajedničke Kraljevine. Isto tako, kao što su predstavnici celokupnoga naroda proklamovali narodno ujedinjenje i time udarili temelj našoj zajedničkoj Kraljevini za njenu i njihovih građana sretnu budućnost, smatram, da i ovaj naš sastanak današnji treba da proklamujem ujedinjenje zanatlija iz celoga Kraljestva za zajedničkom radu za sreću i blagostanje naših zanatlija. Mi imamo

težak zadatak, ali ako budemo dovoljno uvidjani, a u radu složni i marljivi, savladat ćemo sve poteškoće i postićemo svoj uzvišeni zadatak na slavu domovine i opštu i svestranu korist naših zanatlija. U tom uverenju ja Vas pozdravljam sa dobro nam došli i neka naš rad bude srećan i uspešan.

Na konferenci se je povdarjalo, da zamoremo uspešno zastopati svoje koristi le z nestranskim organizacijami. Kdor hujska obrtnika proti obrtniku, kdor hoće zanesti strankarski boj in razpor v vrste obrtništva, tisti je sovražnik obrtnega stanu. Tega prepričanja so naši tovariši široma naše Kraljevine. Prav jasno in živahno je dokazoval škodljivost strankarstva v obrtniških vrstah tov. Nikolič, predsednik Esnafa v Beogradu. Tudi Dušan Živojinović iz Požarevca je živahno nastopil proti strankarstvu v obrtniških vrstah. Kateri obrtnik ne more živeti brez politike, naj se vdinja kaki politični stranki. V obrtniški organizaciji pa je strankarstvo zlo. Tega mnenja je tudi tov. Todorović iz Tuzle.

Vsi delegatje so bili za to, da se ustanovi državna Zveza vseh obrtnih zadrug in društev.

Konferenca je sprejela nastopno resolucijo:

Dana 3. i 4. maja t. g. sakupljeni delegati saveza, esnafa, društva i zadruga izjaviše se u načelu suglasni time, da se sprovede glavni i centralni savez zanatlija na celoj teritoriji SHS sa sjedištem u Beogradu.

Načrt kao i osnovne produvjetje, način kako se ima oživotvoriti ovaj savez, te kakova da mu bude svrha i zadaća, imati će uglaviti naredna šira konferenca, koja će se sastati, čim se učine sve predradnje za ovakov savez. Glavnima odborima u Beogradu, Zagrebu i Ljubljani stavi se zadatak, da se staraju za izvršenje osnove o oživotvorenju glavnog i centralnog saveza zanatlija.

Udruženi zanatlije Kraljevstva SHS zahtevaju, da se oslobode iz vojske svi zanatliji i zanatlijski pomoćnici, naposeb oni iz bivše Kraljevine Srbije.

Izriču želju, da se agrarna reforma u pogled deobe zemlje primeni i na one zanatlije, koji žive i rade na selu.

Obzirom na veliko nestašicu materijala, alata, strojeva i delova k strojevima, pozivlju se merodavni čimbenici, da se nabava tih za izvrševanje zanata potrebnih predmeta požuri i dobava u svakome pravcu omogoči i olahkoti.

Udruženi zanatlije stoje na stanovištu, da se izbori za ustavotvornu skupštinu imajo provesti na sustavu čistog proporcionalnog prava glasa.

Napokon se iznosi jednodušno mišljenje, da jedan između prvih radova budućeg zakonodavnog tijela treba da bude, da se u suglasju sa zanatlijima celog Kraljevstva oživotvori jedan čisti zakon o zanatljima.

Svojim tovarišem sporočamo, da je Zveza slovenskih obrtnih zadrug izdelala načrt programa, katerega bomo predlagali svojim tovarišem v Zagrebu in Beogradu. Prepričani smo, da pride do mogočne Zveze vseh obrtnih organizacij na ozemlju našega Kraljevstva. Konferenca delegatov iz vseh delov našega Kraljevstva, izvzemši Slovenijo, se je izrekla za nestrankarsko organizacijo in za tako bodo gotovo tudi vse naše strokovne organizacije, katerim je za napredek in boljšo bodočnost obrtnega stanu.

Vzrok, iz katerega se naša Zveza ni mogla vdeležiti tega zborovanja, smo navedli zgoraj. Dobili pa smo takoj obširna poročila iz Beograda in Zagreba, lotili smo se takoj dela in sedaj, ko ideja ujedinjenja vseh strokovnih obrtnih organizacij dozoreva, prihajamo v javnost.

Tovariši! Obrtni stan je važen činitelj v narodnem gospodarstvu, naša domovina nas rabi, kakor mi rabimo njo. Delujmo složno in brez izjeme vsi za povzdigo in napredek obrti in obrtnega stanu. Ne igravimo se strankarjev, bodimo obrtniki in lepša bodočnost nam je gotova. Lotimo se dela, delajmo noč in dan za sebe in svojo domovino.

Trgovski promet z Avstrijo.

10. septembra t. l. je potekla kompenzacijska pogodba 33/SHS z Avstrijo. Na račun te pogodbe je vplačala Slovenija 32 milijonov kron, a do sedaj je dobila komaj za okoli 10 milijonov blaga. Avstrija obljublja veliko, dati pa more le jako malo in še to blago, kar nam ga daje, je večinoma iz Nemčije, Avstrija le mešetari. Zato ne razumemo, zakaj naša država ne sklene naravnost z Nemčijo trgovske pogodbe. Omeniti še moramo, da je Avstrija vlagala po svojih ljudeh denar pri naših plačilnicah in tako je Jugoslavija dobila za svoja živila ne blago, nego tiskan papir, katerega nam Avstrija lahko dobavi v vsaki množini, ker ima na razpolago tiskarske stroje prejšnje države. V Sloveniji je bila ta goljufija nemogoča, ker tukajšnja podružnica Centralne uprave natančno pozna vse trgovce.

Nova pogodba z dne 1. septembra 1919 je mnogo bolj natančna in če se bo naši Centralni upravi v Beogradu posrečilo izvesti pogodbo, kakor je zamišljena, bo morala Avstrija dobaviti prodano blago. Mnenja pa smo, da bi se prodaja naših proizvodov ne smela koncentrirati v Beogradu, ker to najbrže ne bo šlo, nego bi se naj prodaja in izvoz naših proizvodov poveril trgovskim združbam v provincah. Seveda bi morala Centralna uprava natančno nadzorovati prodajo in z vestnim pregledovanjem onemogočiti čifutom na Hrvatskem vsako goljufijo.

Nova pogodba obstoji iz dveh delov, in sicer iz pogodbe same in iz dodatka. V dodatku so navedeni tisti predmeti, oziroma blago, katero ni neobhodno potrebno. Avstrija nam n. pr. da galanterijsko blago, čevlje, glasbila, umetne cvetlice, pozamentrijsko blago itd. Jugoslavija pa da na ta račun vino, žganje, hmelj itd.

Prošnje za uvoz v Slovenijo na podlagi te pogodbe se bodo morale vlagati pri podružnici Centralne uprave v Ljubljani. Vsak, kateremu se bo dovolil uvoz blaga na račun te pogodbe, bo moral založiti računski znesek pri vplačilnici (pri Centralni upravi) in bo dobil potrdilo plačila in pa uvoznico. Kdor bo dobil dovoljenje izvoza na podlagi dodatka k pogodbi, bo moral predložiti potrdilo od nemškega Warenverkehrs-biroja, da je kupec založil računski znesek in pa Importschein. Le na podlagi teh listin bo dobil naš izvoznik izvoznico. Denar, ki ga dobi avstrijski Warenverkehrs-biro za v Jugoslaviji kupljeno blago, se porabi za plačilo računov nemških prodajalcev, nasprotno pa bo plačevala Centralna uprava z denarjem, katerega dobi za v Nemški Avstriji kupljeno blago, račune naših izvoznikov.

O pogodbi bomo prinesli v prihodnji številki, ko bo že v veljavi, obširnejše poročilo.

Uvoz čevljev.

V strankarskih bojih smo Slovenci mojstri, udrihamo eden po drugem, da se kar iskri, a za gospodarska vprašanja pa imamo toliko smisla kot tat za lastninsko pravico. Ne bom na dolgo in široko dokazoval te svoje trditve, za katero je na razpolago nebroj dokazov, navedem le enega, ki se tiče čevljarske obrti. Slovenci imamo jako razvito usnjarsko in seveda tudi čevljarsko obrt. Obstojijo poleg jako močne in sposobne srednje obrti tudi tovarniška podjetja. Izdelki naše obrti so izborni in so šli prej po celi Avstriji in tudi dalje. Navedem še, da so prodajali naši obrtniki svoje izdelke n. pr. na Dunaj in od tam so prihajali ti izdelki nazaj kot dunajski in so seveda imeli pri našem občinstvu drugačno veljavo, kot pa če bi jih spravil na trg obrtnik-proizvajalec.

Sedaj imamo lastno državo, svoje državne meje in ta naša lastna država bi morala ščititi domačo obrt in industrijo. Žal pa temu ni tako in se dovoljuje uvoz čevljev iz neprijateljskih držav. Država se ozira na razne vojne dobičkarje in drugo »nobel« gospodo, kateri je domač izdelek preneznaten. Uvoz čevljev se dovoljuje za mast, meso, živino, moko in druga živila, namesto da bi dobili za ta dragocena živila stroje in surovine. Čevlje nam da Nemška Avstrija, surovin in strojev pa ne; da nam le to, kar se njej zdi umestno.

Činitelji, ki dovoljujejo uvoz čevljev, škodujejo naši jako razviti čevljarski obrti in industriji, uničujejo blagostanje ne samo obrtništvu, nego tudi državi, ker obrtnik brez zaslužka in dela ne plačuje davkov. Z uvozom predmetov, katerih imamo dovolj doma, kvarimo svojo valuto, zapravljamo dragocena živila, se pustimo izkoriščati od neprijateljev. Vse nas izkorišča, vse nas ubija in mi jim pomagamo!

Očita se nam, da so naši izdelki predragi in da se dobi obutev v Avstriji cenejše. Nihče pa ne vpraša, kdo je temu kriv. Tovarnar Pollak je zvišal cene podplatom n. pr. od 24 kron na 100 kron in vrhno usnje celo na 120 kron. Vprašajte tega gospoda, zakaj je tako podražil usnje. Avstrijci so lahko za sedaj cenejši s svojimi čevlji, ker so se polastili ogromnih zalog usnja, katero je nagrmadila bivša avstrijska vojaška uprava. Mi nismo dobili ničesar in če je kje kaj ležalo, je vse izginilo.

Da bo zamogla slovenska čevljarska obrt in industrija izdelovati fine izdelke, omogočite uvoz pri-

mernih strojev strojni industriji, da bo izdelovala fine kože. Dokler pa ne moremo izdelati doma luksoznih potrebščin za čevljarstvo obrt, pa nam tudi ni potreben luksuž v obutvi. Narod se mora zadovoljiti s tem, kar imamo doma. Par razvjenih vojnih dobičkarjev in »nobel« gospodov ne sme biti vzrok, da bi tuji konkurenci omogočali ubijanje naše obrti in industrije.

Država zahteva od nas zvestobe in davkov, mi pa zahtevamo od nje dela in zaščite. S cenami pa bomo šli dol, ko prisilite k znižanju cen tiste, ki nas zalagajo s surovinami in živili.

Ivan Rebek, Celje.

Pogled naprej in nazaj.

(Konec.)

Da naša slovenska obrt ne napreduje lepše, je vzrok v tem, da je premalo specializirana po vzorcu obrti drugih narodov. Vzemimo za primer krojaško obrt. V velikih podjetjih dela delavec vedno le en predmet n. pr. hlače, drugi zopet le suknje itd., delo mu gre jako hitro izpod rok, zato je bila narejena obleka v prodajalnah teh velikih podjetij vedno precej cenejša kot pa pri krojaču, čeravno je imel prodajalec velik dobiček. Zato so uvedli tudi manjši mojstri ta način, žal da še ne splošno. Enako je pri ključavničarski obrti. Ta obrt je tako mnogostranska, da velikokrat tudi jako dober pomočnik ene specialne stroke niti ne pozna orodja, s katerim se izdelujejo drugi izdelki, dasi vendar spada vse pod eno obrt. Ovir našemu napredu je tudi ta, da dober pomočnik redkokedaj ostane dalje časa pri enem mojstru, navadno se izgubi v tovarno, kjer zasluži več, ker dela enovrstno delo pri svojem stroju in mu tedaj gre naglo izpod rok. Pri tem delu ostane do onemoglosti ali do smrti. Obrtnik, ki je izvežbal takega pomočnika, si je ustvaril ne pomoč, nego konkurenco tovarne, ki je slabša od one, če bi začel v bližini kak drug obrtnik. Pomočnik ne koristi sebi, ne svoji obrti, nego podpira velekapital, ki ubija gmotno slabega obrtnika.

Ustvarjamo si novo državo, ustvarjamo si nove zakone in na nas obrtnikov je, da si zagotovimo znova zlato dno. Ne bom navajal različnih nedostatkov zakonov, ki se morajo odpraviti, ker te reforme naj predlagajo strokovnjaki, ki imajo več prilike in časa kot pa jaz, nego imam v mislih reformo, ki jo moramo izvesti mi obrtniki sami. Naši izvežbani obrtniki in pomočniki naj posvečajo svoje duševne in fizične sile ne velekapitalu, nego mali obrti. Da je to mogoče, hočem navesti primer.

Delavec, ki izdeluje v tovarni recimo le vodovodne armature, ali pipe za pivo, aparate za pivo i. t. d., potrebuje le malo orodja, ima morda le malo stružnico, primež, par kladiv, nekaj pil in še kaj drobnarij. Tak delavec pač ni primoran, da vdinja svoje sile velekapitalistu, nego bi lahko delal na svojo roko. Večinoma posedujejo toliko kapitala, da bi se lahko osamosvojili in si nabavili potrebno orodje. Take male mojstre bi morala združevati zadruga. Vsak bi imel svojo delavnico ali v veliki delavnici svoj delavni prostor, gonilna sila bi lahko bila skupna last. Surovine bi nabavljala skupna zadruga, gotove izdelke pa prodajala prodajna zadruga. Take zadruga bi si lahko ustanovile tudi lastno livarno in bi predstavljale industrializirano obrt, ki bi

sčasoma postala veleobrt in veleobrat. Učenci in pomočniki bi se specializirali v eni stroki, ki bi dospela na visoko stopnjo. Korist in dobiček bi ostal le tistemu, ki res dela in ki je zaslužil, bi ne imel kapitalist dobička od žuljev delavstva. Ne bom razkladal, kako si ustvarimo tako zadružno obrt, o tem bo prilika govoriti drugikrat, rečem le, da bi to ne bila nikaka nevarna špekulacija, nego solidno podjetje, katerih bi se morali lotiti takoj. Velikanske koristi in dobička bi bilo na ta način ustanovljeno podjetje za izdelovanje raznega okovja, katero rabimo v velikanskih množinah in smo sedaj navezani na tujce. Za tako podjetje je potrebnega kapitala dovolj med obrtniki samimi, nismo primorani vezati v ta namen kapitala neobrnih krogov. Glavnica teh se naj poprime industrije, ki rabi velike glavnice, n. pr. izdelovanje nosilcev (traverz), vijakov, potrebujemo plavžev za razne rude, mislimo na tekstilno industrijo, strojno industrijo i. t. d., za katere imamo dovolj surovin. Tu je polje za veliki kapital, ki naj pusti stvari, katere lahko prevzame kapital majhnega moža, temu, da izvede proizvodnjo na zadružni podlagi. Tu se bo nudila praktičnemu delavcu prilika, da izrabi svojo sposobnost in si pomaga do boljšega kruha. Tak delavec ne bo mislil na osemurni delavni čas, nego bo delal. Praktičen delavec, ki dela tudi z umom, vedno misli na boljši položaj, na izboljšanje svojega dela. Mnogo dobrih mislij in iznajdb se izgubi, ker pomočnik ali obrtnik, ki služi velekapitalu, noče svojih mislij izdati in staviti na razpolago svojemu delodajalcu, ker nima navadno od tega nobene koristi. Če bo pa delal za sebe, tedaj bo pa vsako minuto mislil le na to, kako bi izboljšal to ali ono.

Tovariši! Pokazal sem pot, katero moramo nastopiti, če hočemo dvigniti obrt, namignil sem, kako si lahko ustanovimo dobro uspevajoče panoge obrti z lastno denarno silo, kako lahko preprečimo konkurenco velikega kapitala, kako lahko izrabimo storilno silo delavca le v njegovo lastno korist. Tudi vi drugi, ki imate izkušnje in upogled v obrt, pridite s svojimi mislimi in nasveti na dan, začnimo vsi in složno delovati na to, da si ustanovimo razne obrti z lastno silo v blagor svojega stanu in svoje domovine.

Obrtno gibanje.

Občni zbor zadruga svobodnih rokodelskih in dopuščenih obrtov v Mokronogu se je vršil 28. septembra v Mokronogu. Obširnejše poročilo o tem občnem zboru in obrtnem shodu prinesemo prihodnjič.

Občni zbor obrtne zadruga svobodnih in dopuščenih obrtov za sodni okraj Krški se je vršil dne 29./6. 1919. Načelnik tov. Glogovšek otvori zborovanje s pozdravom pričujočega obrtnega komisarja okrajnega glavarstva in navzočih članov ter preide nato k dnevnemu redu. — 1. Poročilo gosp. načelnika se vzame na znanje. L. Glogovšek poroča o žalostnem položaju vsled vojnega časa, da je bil najbolj prizadet obrtni stan, ker ni bilo mojstrov, pomočnikov in vajencev. Še blagajno so hoteli imeti za vsako vojno posojilo, kar sem pa gladko odbil, saj bomo imeli dosti revežev po vojni za podpirati. Nadalje je želeli, da bi se organizirali vsi obrtniki v Posavju levo in desno ter se napravila ena posavska zveza, s pristopom k deželni zvezi. Priporoča vsem obrtnikom, naj se naroče na Obrtni Vestnik, ker to je edini nepolitični list. Zadosti smo bili za nos vodeni od ene

in druge stranke; to mora popolnoma prenehati. Stranke so šle v boj za staro Avstrijo, mi pa želimo samo gospodarske politike. Če smo mi, kakor kmet, dobri za davke plačevati, bomo tudi znali po vseh potih sami sebe zastopati. Dalje je želeli, da se ustanovi obrtna zbornica zase! Trgovcem se naj prepove trgovati z zgotovljenimi obrtnimi izdelki. Na deželi ima trgovec n. pr. čevlje, klobuke, obleko, kleparska dela itd. v obilni zalogi, toraj naj bodo prizadeti tovariši samo za popravila tu? To ne gre in ne sme biti! Toraj tovariši, skupaj, organizirajmo se, v slogi je moč! Ako bomo edini, bodemo marsikaj dosegli. Želeli je dalje, da bi Obrtni Vestnik bil dnevni list ali vsaj tedenski, v večji obliki in z vsemi novicami, da nam ne bo treba strankarskih listov čitati. Vsak tovariš naj si naroči Obrtni Vestnik! — 2. Poročilo o dohodkih in izdatkih za leto 1917. in 1918., poroča g. Klobučar, je sledeče: Vpisnine, preiskušnje in udnine za leto 1917. in 1918.:

1. Vstopnina vajencev	K	28—
2. Oprostnina »	»	56—
3. Preizkušnje 13 vajencev	»	65—
4. Udnina mojstrov	»	80—
5. Obresti od kapitala v hranilnici		137'43
	Skupaj . K	366'43
6. Stroški v letu 1917. in 1918, skupaj »		306'69
7. Čisti ostanek od teh let	K	59'74
8. Premoženje, oziroma fond, znaša »		1717'36
Skupno premoženje	K	1777'10

Računji so se od računskih preglednikov natanko pregledali in našlo se je vse popolnoma v redu. — O pristopitvi k slovenskemu obrtniškem društvu in tiskovni zadrugi je poročal g. Omerza, da je to potreba sedanjega časa. Od navzočih članov je priglasilo svoj pristop takoj 10 članov z zneskom po 100 K. Zadruga pristopi pa s petimi deleži po 100 K, skupaj 500 K, in sicer po sklepu navzočih članov. — Za načelnika se izvoli tov. Glogovšek Lorenc, za podnačelnika pa tov. Omerza Anton. Volitev odbornikov in namestnikov se je sledeče izvršila: kot odborniki tovariši: 1. Klobučar Herman, Krško; 2. Krieger Anton, Krško; 3. Vodopivec Franc, Krško; 4. Teršelič Ana, Stopice; 5. Butkovič Alojzij, Krško; 6. Golob Franc, Raka; 7. Arh Alojzij, Leskovec; 8. Pirc Alojzij, Leskovec; 9. Kaplan Josip, Krško. Kot namestniki tovariši: 1. Jeras Alojzij, 2. Pivc Ivan, 3. Černetič Karol, 4. Obid Pavel, 5. Kastelic Martin, 6. Čebular Andrej, vsi v Krškem. — Na predlog načelnika se soglasno sklene sprejem gostilničarjev in mesarjev v zadrugo. Ker se ni nobeden več oglasil k besedi, zaključili tov. načelnik zborovanje.

Dopisi.

Kvarljivci v krojaški obrti. V mestih in na deželi imamo vse polno takih rokodelcev, ki delajo brez obrtnega lista ali patenta. Komaj se izučijo, si kupi šivalni stroj in mojster je gotov. Seveda, kake mojster, to je popolnoma postranska stvar za njega. Jasno je, da tak mojster ne more dobro delati, pač pa škoduje naši obrti, ker je primoran svoje slabo delo izvrševati poceni. Človeka srce boli, če vidi obleko, za katero je stalo blago najmanj 1000 kron, popolnoma skvarjeno. Istotako je pri čevljih. Ti fušarji ne plačujejo davkov, oškodujejo tedaj tudi našo do-

movino. Če že obrtni oblasti ni na tem, da bi ščitila poštene obrtnike, ki delajo v redu in so svoje obrti popolnoma zmožni, bi morala nas ščititi vsaj davčna oblast in prijeti tudi take fušarje; mi moramo plačevati visoke davke, oni pa niti vinarja. Po Ljubljani kar mrgoli takih početnikov. Ali ne velja več zakon, da mora vsak, ki hoče začeti samostojno svojo obrt, doprinesiti dokaz, da se je tudi pošteno izučil in da je napravil mojstersko preizkušnjo?

F. Potočnik, krojaški mojster.

Naše potrebe. Najslabše stališče ima danes samostojni obrtnik. Živila so se podražila 10—20 krat, pomočniki in delavci zahtevajo brezmerne zaslužke, le obrtniku nočejo razni vojni dobičkarji in oderuhi plačati njegovega dela. Danes nam dajejo delo večinomoma le vojni oderuhi in dobičkarji, drugi pa stiskajo svoje groše v žepu. Mojster mora vse 10—20 krat dražje plačati, računati pa bi moral skoraj tako, kakor pred vojno. Takemu izkoriščanju se izognemo, če se organiziramo, in sicer brez vsakega strankarstva. Naši želodci niso strankarji, vsak se izprazni, pa bodi potem prepričanja kakoršnega hočeš. Organizacije in strokovne izobrazbe potrebujemo. Ne znamo še kalkulirati in to našo nezmožnost izkoriščajo tisti, ki so si nagrabili na škodo trpečega ljudstva ogromna premoženja in sedaj se bahajo z denarjem, katerega se drži kri in solze uničenih mas. Rokodelci smo vedno robotali drugim skoraj zastoj. Tu je še veliko polje, katero moramo obdelati. Priboriti si moramo zastopstva in besedo na vseh mestih, ki imajo opravka z obrtjo. Tovariši, organizirajmo se, strnimo se okoli svojih tovarišev voditeljev, proč pa s strankarji, katerim je le za naše glasove pri volitvah.

J. Malenšek, ključ. mojster.

Tovariš urednik! Kakšen namen pa imajo taki sestanki, kakoršnega se je sklicalo za nedeljo. 21. septembra v Komenskega ulico v Ljubljani; ali ni to agitacija za neko, po vojnih letih jako umazane stranke, stranke, ki je na žive in mrtve agitirala za vojno, vojna posojila in pomagala kopati grob jugoslovanskemu rodu? Priporočam, naj se skliče v Ljubljano veliko obrtniško zborovanje in na tem zborovanju naj bi se podučilo tovariše obrtnike, kakšen pomen ima obrtni stan in kaj je politika in strankarstvo zanj. Tak sestanek ali zborovanje bi bilo jako na mestu, ker je še precej tovarišev, ki ne čitajo strokovnih časopisov in se dajo tedaj izrabiti v stankarske namene. Obrtniki potrebujemo močne stanovske organizacije, toda po strankah se ne damo cepiti, ko se gre za koristi obrti. Farbali so nas dovolj, sedaj obrača tem farbarjem vse hrbet, še celo kmet, ki je slepo služil svojim izkoriščevalcem. Z živo besedo se da prepričati naše tovariše, da so naše organizacije obrtna društva in zadruge in s pomočjo teh bomo skrbeli za povzdigo obrti in samozavesti obrtnika. Na našem obrtnem shodu ne bomo hujskali tovariša proti tovarišu, ne bomo priporočali strank, katere so nas izrabljale le za glasovanje. Gospodje strankarji, ki se nam sedaj vsiljujejo pod lepo donečim imenom, pač rabijo le naših glasov, obešajo se vsakemu na suknjo, pobasali bi radi vse, vsakemu obljublajo vse, hujskajo na vse strani, stan proti stanu in vendar bi radi spravili vse pod svojo streho. S takimi veterinjaki jugoslovanski obrtnik, kateri hoče sebi in svojim tovarišem dobro, noče imeti ničesar opraviti. Za svetovno klanje so najbolj brusili jezike in pete ljudje stranke, katera se nam sedaj hlina. Oni so sedeli doma za pečjo in

na suhem, obrtnik pa je moral v jarke, doma pa so mu odnesli orodje in stroje, propadla je njegova imovina! Z takimi ljudmi nočemo imeti nikakega opravka. Tovariši obrtniki, predočite si preteklost, pa bode uvideli svojo dolžnost in potrebo, da se pridružite in sledite voditeljem, ki so naši tovariši, obrtniki, ne pa gospodi, ki se nam po obrtniško firmo prilizuje.

— Pozdrav vsem jugoslovanskim tovarišem obrtnikom.

Mih. Ložar, obrtnik.

Razno.

Angleži in naša lesna industrija. Naša trgovska agencija v Londonu poroča, da bi angleške tvrdke kupile večjo množino stavbenega lesa, že obdelanega. Opozarjamo tovariše, ki imajo na razpolago tak les, ali bi ga lahko pripravili, da se obrnejo za pojasnila na našo kr. pooblaščenico trg. agencijo v Londonu. Naslov je: Privileged Commercial Agency of the Serbs Croats and Slovenes, 22 Henrietta Street, Covent Garden, London W. C. (2)

Roba iz Švice. Švicarskemu kooperativnemu društvu se je posrečilo doseči, da v kratkem odidejo iz Švice železniški vagoni z blagom za Zagreb in Beograd. Spremljala je bo vojaška straža.

Kompenzacijska pogodba z Avstrijo. Neue Freie Presse piše, da je nova kompenzacijska pogodba med Avstrijo in Jugoslavijo prava sreča za prvo, in da bo kruh v Avstriji znatno pocenil. Kruh iz jugoslovanske moke mora tudi izboljšati avstrijsko valuto in avstrijske državne finance. Žal nam je, da bode Avstrija z našim dragocenim blagom popravljala in vrejevala svoje gospodarstvo, ker nemško časopisje, posebno pa graško, prav strupeno, da ne rečemo prostaško in nesramno, piše o nas Jugoslovanih in naši Jugoslaviji. Naš kruh jim diši, pa' nas v zahvalo še blatijo po svojem časopisju. S takim pisanjem si pač ne bodo pridobili naše naklonjenosti in če ne bodo nehali s svojimi zlobnimi napadi, bo naša država znala najti hvaležnejšega in poštenejšega odjemalca. Jugoslavija ni navezana v tisti meri na Avstrijo, kakor je ona na naše polne lonce.

Temišvarska zanatska komora se je preselila iz Temišvara v Veliki Bečkerek.

Dežnikarji se pritožujejo, da manjka surovin. Taft stane na Dunaju 85 kron meter, ogrodje in druge potrebščine 100 kron, delo 50 kron, tako da stane dežnik s carino vred dežnikarja okroglo 300 kron.

Potreba lesnega oglja. Vsi obrtniki, ki imajo potrebo lesnega oglja, naj nemudoma naznanijo ljubljanski podružnici Centralne uprave svojo polletno potrebo. Centralna uprava hoče preskrbeti najprej domače konzumente in še le potem dovoliti izvoz oglja.

Poziv slovenskim fotografom! Hrvatski fotografi, organizirani v Savezu hrvatskih obrtnikov, so sklenili ustanoviti nakupno in prodajno zadrugo za nakup in prodajo vseh kemikalij in surovin, ki so potrebne za fotografsko obrt. Izogniti se hočejo ogromnemu izkoriščanju po verižnikih in vojnih oderuhih, ki požrejo fotografu ves zaslužek. Opozarjamo s tem slovenske tovariše fotografe ter jim toplo priporočamo, naj se zanimajo za to zadrugo. Natančnejša pojasnila dobi lahko vsak v pisarni Zveze slovenskih obrtnih združenj v Bethovnovi ulici števil. 10 v Ljubljani.

Nekaj sape je dobil naš tovariš iz Sodne ulice. Več kot dva meseca jo je lovil in sedaj jo je izpihal na nas, pomešano nekoliko z lažjo, nekoliko z političnim

zavijanjem in zlobnostjo in sedaj najbrže misli, da nas je pošteno »dal«. Očita nam strankarsko delovanje, hinavščino, neznačajnost in še druge take stvari, katere gospodje tiste plati morda v svojem lastnem delovanju dobro poznajo. Dokazuj lopovu, kolikor hočeš, da si pošten, ne verjame, ker si nemore misliti, da so pošteni ljudje še mogoči na svetu. Kdor živi od laži in hinavščine, si ne more predstavljati resnice. Tudi gospodje v Sodni ulici nam očitajo razno, ker so najbrže že pozabili, da so njihovi tovariši svoje zlobnosti enkrat že pred poroto morali obžalovati. Samo kapitalističnih teženj nam tokrat več ne očitajo. Morda so pa le uvideli, da so se pošteno norčevali iz poštenega, a revnega slovenskega obrtnika, če mu očitajo, da sili med kapitaliste. Pravijo, da se ne bodo ozirali na naše nasvete in vendar so nas ubogali, kajti nehali so sklicevati shode obrtnikov in hujskati na teh tovariša proti tovarišu, obrtnika proti obrtniku. Svoje tovariše pa pozivljamo ponovno, držite se svojih starih voditeljev-obrtnikov, ki delajo le za dobrobit obrtnika. Nimamo v svojih organizacijah in v svojem vodstvu dohtarjev in drugih dolgo-suknježev, obrtniki sami vodimo svoje organizacije in kot taki imamo pač brezdvomno pred očmi le koristi obrtnika samega. Kateri obrtnik tega ne vidi kateri obrtnik tega ne spozna, tisti pač ne spada v obrtniške vrste. To mora vsak uvideti, da obrtniki ne delamo proti svojim lastnim koristim, nego hočemo svoj napredek. Zato pa zamore le politična zlobnost narekovati trditvev o hinavskem delovanju! Svojim tovarišem nismo nikdar vsiljevali kake stranke, nismo nikdar delali reklame za kako stranko, prepuščamo vsakemu tovarišu, da živi po svojem strankarskem prepričanju, katero smatra za prikladno. Mi hočemo le koristi obrtnika kot stanovskega tovariša, hočemo napredek obrtnega stanu!

Posredovalnica služb in učnih mest.

Kolarskega in kovaškega pomočnika in vajenca sprejme M. LOŽAR, izdelovatelj raznih voz Dragomlje p. Domžale.

Izdajatelj konzorij »Obrtnega Vestnika«.
Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.
Tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani.

Naročnike in bralce prosimo, da se pri nakupu svojih potrebščin ozirajo v prvi vrsti na oglase v našem listu. »Obrtni Vestnik« mora postati ognjišče organizacije slovenskih obrtnikov, zato se ravnajte po geslu »Svoji k svojim«.

**Izdelovalnica
raznih voz.
MIH. LOŽAR
Radomlje, p. Domžale.**

Orodje za vse svrhe

12-7

HARMONIKE

pristno blago

kakor pred vojno

razpošilja izdelovalnica

VINKO SIMONIČ

Sv. Urban pri Ptujju.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog K 80,000.000
in rezervnega zaklada . . . » 2,000.000

Sprejema vloge vsak delavnik.

Hranilnica je pupilarno varna.

Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem
proti 4% in proti 1% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov

ima ustanovljeno 24-10

-- Kreditno društvo. --

Raznovrstno železnino, orodje za obrtnike in poljedelske stroje

☛ priporoča stara domača tvrdka

FR. STUPICA v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 1. 24-6

FRANC ERZNOŽNIK, Žiri nad Škofjoloko, Kranjsko
izdeluje **vsake vrste čevlje**

kakor rudarske, gozdarske in vse vrste trpežnih
čevljev. Izvršuje točno in solidno po primernih
cenah. Priporoča se cenj. občinstvu in trgovcem
za naročila. 3-2

Sifonstroj (Rieslapparat)

☛ skoraj nov, **se proda.** ☛

Kupijo se sifonske steklenice

kompletne, nove ali že rabljene, 1/2, 1—0'6 l.

IG. PAAR, Jesenice.

I. in največja jugoslovanska tovarna
za barvanje, kemično čiščenje, pranje
in svetlo-likanje perila.

☛ **Barva** vedno vsako-
vrstno blago,

☛ **čisti** obleke,

☛ **pere** vsakovrstno perilo
in hodi brezplačno
na dom iskat,

☛ **svetlo lika**
ovratnike, zapestnice, srajce.

Jos. Reich.

Tovarna: Poljanski nasip šte. 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica 4.

Poštna naročila se točno izvršujejo.
Nujna dela se takoj izvršujejo.

THE REX Co.

:: LJUBLJANA ::

Šelenburgova ulica 7/I.

Trgovina z vsemi pisar-
niškimi potrebščinami.

5-5

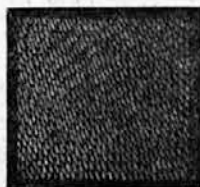
Industrija gredeš ali krtač
Josip Ambrožič, Ljubno-Podnart, Gorenjsko.

Ustanovljena leta 1818.

6-6

Izdeluje vsakovrstne
krtače za volno raz-
nih velikosti in iz-
delav; zelo močne za
krtačit žimo; male
krtačice za čistit pile,
proste ali nabite na

deščici. — Dalje strojne krtače za predilnice, bodisi
v jermenih ali ploščah, poljubne dolžine in širine.

— Posebne vrste in velikosti gredeše za brivce. —

Vse izdelano v dobrem usnju.

Pravi firnež

v priznano najboljši in zanesljivi kakovosti.

**Vse vrste barv, suhih in olj-
natih, barve za obleke, mavec
(gips), mastenec (Federweiss),
strojno olje, prašno olje, kar-
bolinej, steklarski in mizarski
klej, pleskarske, slikarske in
zidarske čopiče, kakor tudi
druge v to stroko spadajoče
predmete**

ima še vedno v zalogi trvdka

A. Zankl sinovi

— Ljubljana. —

☛ Ceniki se sedaj ne pošiljajo.

20-6

Čevljarska zadruga z o. z. v Žireh

— nad Škofjo Loko —

izdeluje vsake vrste

čevlje

od priprostega do najfinejšega izdelka ter
prevzema v izvršitev vsako količino po
naročilu točno, solidno in po sedanjim raz-
meram primernih cenah. Izvoz vsepovsod.

**Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila.** 24-6

Srečko Potočnik

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6, I. nadstropje.

**Akademično izprašani krojač
:: za dame in gospode. ::**

Krojačnica in izdelovalnica krojev.

Izdeluje najmodernejše kroje za gospode
in dame, treba poslati samo mero obleke
in dobi se po meri vrezan kraj.

☛ **Cena kroju 5 kron.** ☛

24-11

F. K. KAISER, puškar

12-5 Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

priporoča svojo bogato zalogo pušk kakor tudi
druge potrebščine za lov in ribji lov.

MATIJA PERKO

stavbeni in pohištveni mizar v Zg. Šiški
pri Ljubljani, Celovška cesta 24-6

vporablja v svojem obratu samo najboljše blago.

Izvršitev točna. — Cene zmerne. — Za izvršena dela se jamči.

Westinghouse
Watt
Kremenezky
Metax
Eksport & Import

Drogerija
I. C. Kotar
Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.
Fotomanufaktura

24-12

Svetla

Baterije žarnice vseh tipov
elektroteh. predmeti
Gen. rep. za kraljestvo SHS
Janko Pogačar Ljubljana Mesni trg 25

12-12

 ŠOTA

za kurjavo, izolacijo, steljo in
druge svrhe uporabljivo, dobav-
lja v vagonih in tudi na drobno

F. & A. Uher, Ljubljana

Telegr.: Uherped. Inter. telefon 117
3-2

Ing. dr. Miroslav Kasal
oblastveno poverjeni stavbeni inženjer.
Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železo-
betonske in vodne zgradbe
v Ljubljani, Hilšerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne,
betonske in železobetonske jezove, mostove, železo-
betonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske
rezervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge
betonske in železobetonske konstrukcije.

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stav-
beno inženerske stroke. 12-6

Tehniška mnenja. — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavnic: K 30,000.000.—. Rezerva
nad K 10,000.000.—.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana,
Metkovič, Opatija, Split, Šibenik, Trst, Zader.

Ekspozitura: Kranj. **Brzjavni naslov:** Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči
in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.
Rentni davek/plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vred-
nostne papirje itd.

Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa
tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na
blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske
kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje naj-
kulantneje. 12-3